

**ПРЕХРАМБЕНО-ШУМАРСКА И ХЕМИЈСКА ШКОЛА
СРЕМСКА МИТРОВИЦА, ЗМАЈ ЈОВИНА 3, 022/622-352**

**ПРАВИЛНИК О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И
МАТЕРИЈАЛНОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА
у Прехрамбено-шумарској и хемијској школи
Сремска Митровица**

У Сремској Митровици, дана 27.12.2018. године

Ступа на снагу: 27.12.2018.године

Акт се примењује од: 15.01.2019. године

Деловодни број: 1301 од дана 27.12.2018. године

На основу Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/1, 27/18 - др. закони) **даље: Закон**, у складу са чл. 30. ст.1 тач. 1. Статута Прехрамбено-шумарске и хемијске школе у Сремској Митровици, Правилником о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада („Сл. гласник РС“, бр. 68/18), Школски одбор је, дана 27. 12. 2018. донео:

ПРАВИЛНИК О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

Општа правила

Члан 1.

Овим правилником уређују се правила о организацији школе у вези:

1. васпитно дисциплинске одговорности редовних ученика, а у вези остваривања њихових права и обавеза који су прописани законом као и осталим актима и овим актом школе;
2. појачан васпитни рад са ученицима;
3. одговорности ученика прописана Законом;
4. одговорност ученика прописана Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Сл.гл.РС бр.30/10 –даље Протокол);
5. васпитно -дисциплинског поступка, у складу са законом и овим актом школе;
6. изрицању васпитних мера и васпитно-дисциплинских мере;
7. одређивања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у складу са учињеном повредом обавеза ученика (Правилник о обављању друштвено-корисног,односно хуманитарног рада (Сл.Гл.РС, бр. 68/2018 -даље Правилник);
8. закључивање оцене из владања;
9. правна заштита ученика;
10. материјална одговорност ученика као и остала питања.

Права ученика

Члан 2.

Права ученика у школи остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом и Законом о средњем образовању и васпитању, а школа, односно сви запослени дужни су да обезбеде њихово остваривање.

Основно право лица је на упис у ову школу (под одређеним законским условима), чиме стиче својство ученика (редовног или ванредног) на основу чега остварује остала законом и другим актима прописана права.

Законска права ученика су:

- 1) квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева (из чл. 7. и 8. закона);
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о правима и обавезама;
- 7) учествовање у раду органа школе, у складу са законом;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;

- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу;
- 11) заштиту и правично поступање установе према ученику;
- 12) стипендију, кредит, смештај и исхрану у дому ученика, у складу са посебним законом;
- 13) друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

Права ученика прописује школа кроз своје опште акте и о томе упознаје и обавештава ученика.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Школа у континуираном раду обезбеђује све услове за остваривање права ученика.

Обавезе ученика

Члан 3.

Законске обавезе ученика су:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Обавезе и одговорности родитеља – законског заступника за редовно похађање наставе и других школских обавеза

Члан 3а

Родитељ, односно други законски заступник одговоран је за упис детета у школу, за редовно похађање наставе и обављање других школских обавеза.

Школа је дужна да обавести родитеља, односно другог законског заступника о ученику који нередовно похађа или је престао да похађа наставу, најкасније два дана од дана престанка похађања наставе.

Ако родитељ, односно други законски заступник по пријему обавештења из става 2. овога члана не обезбеди да у року од три дана ученик настави редовно да похађа наставу, школа одмах обавештава јединицу локалне самоуправе и надлежну установу социјалне заштите.

Родитељ односно други законски заступник обавезан је да, у складу са планом обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, активно учествује у остваривању тог плана у складу са чл. 5. овог правилника.

Члан 3б

Родитељ, односно други законски заступник ученика одговоран је:

- 1) за упис ученика у школу;
- 2) за редовно похађање наставе;
- 3) за редовно похађање припремне наставе;

- 4) да одмах, а најкасније у року од 48 сати од момента наступања спречености ученика да присуствује настави о томе обавести школу;
- 5) да правда изостанке ученика, најкасније у року од осам дана од дана престанка спречености ученика да присуствује настави одговарајућом лекарском или другом релевантном документацијом;
- 6) да на позив школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником;
- 7) за повреду забране из чл. 110-112. закона учињену од стране ученика;
- 8) за теже повреде обавезе ученика из закона (чл. 83.);
- 9) да поштује правила установе.

Родитељ односно други законски заступник је одговоран ако ученик одбије да остварује активности-друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у складу са Правилником, овим актом и планом активности за друштвено корисни, односно хуманитарни рад.

Родитељ, односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних ставом 1. овог члана.

За непоштовање ове одредбе, Закон прописује новчану казну за родитеље или друге законске заступнике ученика.

Школа предузима превентивне активности у непосредном раду са ученицима у остваривању њихових права, а у вези с тим и са родитељима или другим законским заступницима ученика, у зависности о којим се повредама обавеза ради (повреде обавеза ученика које могу бити теже и лакше, појава насиља злостављања и занемаривања које могу бити теже и лакше како је Протокол прописао и др.)

Школа предузима активности, различите мере и рад са запосленима (посебно са запосленима који први пут заснивају радни однос у школи) као облик превенције, како би се на што ефикаснији начин остваривала права и обавезе, како запослених тако и ученика.

Појачан васпитни рад

Члан 4.

Установа има обавезу да предузима превентивне мере које подразумевају све законом и правилником и овим актом, активности и појачан рад свих субјеката како у школи тако и сарадња са осталим субјектима ван школе у циљу стварања сигурне и пријатне атмосфере у школи, кроз међусобну сарадњу, уважавање и комуникацију.

Са учеником који врши повреду обавеза и правила понашања или се не придржава осталих правила који су прописани општим актом школе, одлука директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа је дужна да, уз учешће родитеља, односно старатеља ученика, **појача васпитни рад** активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите на промени понашања ученика.

Паралелно са појачаним васпитним радом, одељењски старешина, директор и наставничко веће, уз сарадњу са педагогом и психологом школе, имају обавезу да планирају и бирају друштвено-користан и хуманитарни рад за ученика као превентивну васпитну меру, а такође се изриче уз васпитно-дисциплинску меру у складу са Законом, правилником и овим актом.

Уколико је против ученика покренут васпитно-дисциплински поступак, не може да се оконча док се спроведу мере појачаног васпитног рада *и друштвен-корисног, односно хуманитарног рада*, у складу са овим Правилником.

Друштвено користан односно, хуманитарни рад за ученике школе

Члан 5.

Упоредо са изрицањем васпитне односно васпитно - дисциплинске мере школа изриче ученику друштвено користан, односно хуманитарни рад у складу са Правилником и Законом.

Циљ одређивања активности за друштвено користан рад, односно хуманитарни рад ученика, јесте превенција непожељног и друштвено неприхватљивог понашања ученика кроз развој пожељних и позитивних облика понашања.

Друштвено користан, односно хуманитарни рад школа одређује ученику у складу са тежином учињене лакше и теже повреде или повреде забране утврђене законом и овим актом, водећи рачуна о психичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, те у складу са чл.12 овог Правилника.

Друштвено користан односно, хуманитарни рад остварује се у просторијама школе и ван просторија школе, под надзором наставника или стручног сарадника, у складу са Годишњим планом рада, законом и правилником и овим актом. Активности друштвеног-корисног и хуманитарног рада, могу се организовати и остваривати одељењу, разреду, у оквиру школе, као и у другој установи, самостално или уз подршку наставника и стручних сарадника.

Када се мера изриче ученику који наставу похађа по индивидуалном образовном плану, узима се у обзир мишљење представника Тима за инклузивно образовање

Члан 6.

За све случајеве појаве насиља, злостављања и занемаривања, **примењује се превенција:**

- 1) подизање нивоа свести свих запослених, ученика и родитеља -други законски заступник **и у вези с тим појачан васпитни рад са ученицима који укључује све кораке прописане овим правилником;**
- 2) предлог активности за друштвено користан и хуманитарни рад у циљу превенције;
- 3) предузимање мера у циљу
 - a) конструктивне комуникације,
 - b) толерантног понашања,
 - c) међусобне сарадње и
 - d) међусобног уважавања личности запослених , ученика и родитеља (старатеља)
 - e) како би се препознало насиље, злостављање и занемаривање;
- 4) унапређење знања, вештина потребних за конструктивно реаговање на насиље;
- 5) обезбеђење заштите ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања.

Установа предузима мере и активности како би се остварили сви кораци превенције:

- 1) организовање Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (даље: Тим) на нивоу школе;
- 2) доношење програма заштите од насиља злостављања и занемаривања како у оквиру Тима, тако и Годишњим планом рада, са елементима за програм који одређује Протокол;
- 3) остваривање задатака тима прописаних Протоколом и вођење записника на састанцима где ће се евидентирати начини предузимања интервентних активности и мера заштите и појединих радњи да би се остварио задатак тима;
- 4) доношење Плана активности за друштвено-користан, односно хуманитарни рад у оквиру рада одељењског старешине, одељењског већа, директора школе и наставничког већа.

Поступак појачан васпитни рад са учеником

Члан 7.

Школа ће предузети појачан васпитни рад са учеником који врши:

- повреду правила понашања
- или се не придржава одлука директора и органа школе,
- неоправдано изостане са наставе пет часова,
- односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа ће уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачати васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања. У вези са тим школа ће усмерити активности ради обављања друштвеног-корисног, односно хуманитарног рада за ученика.

Васпитни (појачан) рад школе подразумева следеће активности:

- 1) стручни рад одељењског старешине:
 - a) анализа стања у одељењској заједници
 - b) обавештавање родитеља / другог законског заступника
 - c) разговор са учеником
 - d) разговор са родитељом/ другим законским заступником
 - e) појачана сарадња са одељењским већем
 - f) вођење евиденције о предузетим активностима
 - g) одређивање активности за друштвено-користан, односно хуманитарни рад за ученика
- 2) стручни рад педагога и психолога школе:
 - a) рад са ученицима
 - b) рад са наставницима (одељењским старешином, члановима одељ. већа)
 - c) рад са родитељима - другим законским заступницима ученика
- 3) рад и активности директора школе:
 - a) разговор са запосленима (у зависности од предмета: наставник, стручни сарадник и ненаставно особље)
 - b) разговор са родитељима- другим законским заступницима
 - c) разговор са ученицима
 - d) одређивање активности и плана за друштвено користан, односно хуманитарни рад
 - e) активности и учешће у тиму за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) стручни рад посебних тимова, присуство на састанцима , обавештавање;
- 5) сарадња школе са установом социјалне заштите;
- 6) сарадња школе са установом здравствене заштите;
- 7) сарадња школе са полицијском службом.

Васпитни рад са учеником подразумева поступан рад са учеником, укључујући постепено све неопходне субјекте, у зависности од тежине повреде обавеза ученика.

Ученик и родитељ могу добити информације у школи, (од одељењског старешине, секретара школе, директора) о свим правима и обавезама како ученика тј. родитеља (другог законског заступника) ученика.

Редослед предузимања радњи не мора бити како је установљен у претходном ставу истог члана, што зависи од врсте повреде, и датог случаја.

О свим предузетим радњама, у васпитном раду са учеником, одељењски старешина води своју евиденцију **као и евиденцију о свим предузетим мерама**.

Службену евиденцију воде и сви остали субјекти укључени и васпитни рад са учеником: педагог, психолог, директор школе, као и евиденцију о предузетим мерама.

Одговорност ученика

Члан 8.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе утврђену овим актом школе, за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана законом као и за повреде забране у складу са законом.

Ученик може да одговара за:

1. **лакшу повреду** обавеза прописна овим Правилником (укључујући и лакше дискриминативне активности);
2. **за лакшу повреду** забране и појаве насиља прописане Законом и Протоколом;
3. **за тежу повреду** обавезе која је у време извршења прописана Законом или посебним законом;
4. **и за тежу повреду појаве насиља, забране** и злостављања прописане Законом и Протоколом.

Школа, упоредо са изрицањем васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере, одређује ученику и обавезу обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, који се одвија у просторијама школе или ван просторија школе под надзором наставника, односно стручног сарадника.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад, школа одређује ученику у складу са овим актом као и у складу

1. са упутствима надлежног министарства (и важећег акта министарства- Правилника),
2. тежином учињене повреде,
3. психофизичка и здравствена способности,
4. узраст и достојанство ученика, о чему је дужна да одмах обавести родитеља, односно другог законског заступника.

Лакше повреде обавеза ученика

Члан 9.

Лакше повреде обавеза ученика

- 1) неоправдано изостајање са наставе и осталих активности
- 2) ометање наставе различитим врстама понашања: недозвољена прича и добацивање, звиждање, шетња по учионици и слично;
- 3) неоправдано кашњење на редовну наставу и друге облике образовно васпитног рада;
- 4) ометање наставе недисциплинованим понашањем као и других облика образовно-васпитног рада у школи као и у оквиру спортских, културних и других активности (у школи и ван ње);

- 5) непоштовање правила понашања да се мобилни телефон угаси пре извођења наставног часа, испита и осталих наставних и ваннаставних активности;
- 6) недолично понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и другим запосленима;
- 7) недисциплиновано и недолично понашање у учионицама и кабинетима школе што представља повреду обавеза прописаних Правилима понашања школе;
- 8) непоштовање одлука и правила понашања о обавези враћања издате књиге у школској библиотеци;
- 9) изазивање нереди у учионицама и кабинетима и нехигијенски однос за време борављења у учионици и школском дворишту;
- 10) необавештавање родитеља (другог законског заступника) о резултатима учења и владања и непреношење порука одељењског старешине, других наставника и стручних сарадника;
- 11) оштећење, губљење или уништење, ђачке књижице, сведочанства и друге јавне исправе које школа издаје, личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у школи;
- 12) задржавање у ходницима школе без оправдане потребе, за време часа;
- 13) у школу долази неприкладно одевен, не брине се о личној хигијени и уредности и хигијени школских и других просторија;
- 14) неизвршававање обавеза редара;
- 15) необављавање дужности у својству дежурног ученика;
- 16) улазак у зборницу и друге службене просторије без позива и одобрења.

Лакше повреде забране и појаве насиља прописаних Законом и Протоколом:

- 1) Разврстано физичког насиље и злостављање: (први и други ниво Протокола)
ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање шамарање, ударање, гажење, цепање одела, "шутке", затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице;
- 2) Разврстано психичко насиље и злостављање: (први и други ниво Протокола)
омаловажававање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, "прозивање", уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање;
- 3) Разврстано социјално насиље и злостављање:(први и други ниво Протокола)
добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности; фаворизовање на основу различитости ширења гласина, сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе(игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање;
- 4) Разврстано сексуално насиље и злостављање: (први и други ниво Протокола)
добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење гестикулација; сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење;
- 5) Разврстано насиље злоупотребом информационих технологија и других комуникационих технологија: (први и други ниво Протокола)
узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука смс-ом, ммс-ом, оглашававање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимка и слика;
- 6) Дискриминативно понашање које није имало тежих последица и које не укључује насилно понашање али подразумева омаловажававање и вређање по основама: расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких или психичких својстава, сметњи

у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења .

Теже повреде обавезе ученика (Закон)

Члан 10.

Теже повреде обавеза ученика јесу:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;(измене)
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно старатеља од стране школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из става 1. овог члана ради корекције понашања ученика.

За повреде из тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник, одговара за материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Тежа повреда – појава дискриминације, насиља и злостављања

Члан 11.

Тежа повреда обавеза ученика је повреда забране дискриминације, која подразумева насилно понашање, према другим ученицима и запосленима и подстицање или неспречавање таквих активности тј. активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају лица односно групе лица по основу:

1. расне припадности
2. националне припадности
3. етичке припадности
4. језичке припадности
5. верске припадности
6. полне припадности
7. физичких и психичких својстава
8. сметњи у развоју и инвалидитета
9. здравственог стања
10. узраста

11. социјалног и културног порекла
12. имовног стања
13. политичког опредељења,
14. забрана политичког подстицања и у вези с тим забрана неспречавање таквих активности;
15. дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства

Теже повреде обавеза и понашања ученика према другим ученицима и запосленима је следеће насилно понашање:

1. непосредно или посредно, на отворен или **прикривен начин искључивање или ограничавање права и слобода других;**
2. неједнако поступање или пропуштање чињења према другима;
3. неоправдано прављење разлика повлађивањем или давањем првенства;
4. **физичко насиље** и злостављања су: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем;
5. **психичко насиље** и злостављање: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације;
6. **социјално насиље** и злостављање: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других;
7. **сексуално насиље и злостављање:** завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест;
8. **насиље и злостављање злоупотребом информационих технологија:** снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија

8а) сматра се тежом повредом обавезе ученика који понови понашање на начин описан на другом нивоу у складу са Правилником о протоколу поступања као и овим Правилником.

Неопходне радње које школа предузима у случају појаве насиља, злостављања

Члан 12.

Уколико је догађај такав да се ради о физичким повредама, одмах позвати хитну помоћ, о томе обавестити родитеље, одељењског старешину, уколико није присутан у школи;

Битно је утврдити:

1. дан, датум, време (пре подне, поподне, редни број часа , наставни предмет) и место догађаја (учионица, ходник школе, физкултурна сала, школско двориште);
2. име или имена ученика, старост ученика, разред;
3. Описати догађај;

Битно је обавестити:

- родитеље ученика,
- одељењског старешину
- школску полицију или полицијску управу града
- позвати, уколико је потребно, хитну помоћ
- обавестити и позвати одељењског старешину
- директора школе
- евиденција о томе шта је одељењски старешина предузео поводом таквог догађаја

4. Покретање васпитно-дисциплинског поступка.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 13.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране, у складу са законом, школа води васпитно-дисциплински поступак о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Директор, у року од 30 дана од дана учињене повреде из става 1. овог члана, закључком покреће васпитно-дисциплински поступак, води га и окончава решењем и о томе одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога, односно педагога установе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену тежу повреду обавезе ученика, покреће се најкасније у року од осам дана од дана сазнања.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену повреду забране ,у складу са законом, покреће се одмах, а најкасније у року од два дана од дана сазнања.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се, након вођења појачаног васпитног рада са учеником и *предузетим активностима за друштвено користан односно, хуманитарни рад* доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања.

Пре доношења решења морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање. Одељењски старешина позива родитеље или друге законске заступнике и ученика. Такође се позивају и други учесници који су битни за доношење решења о васпитно-дисциплинској одговорности. Записничар води записник о усменој расправи, учесници дају своје писмене изјаве о догађају или предмету расправе. Утврђују се релевантне чињенице на начин и у складу са законом и овим Правилником.

Након утврђеног чињеничног стања, директор (наставничко веће) доноси решење којим се одлучује о предмету поступка, изриче се васпитно-дисциплинска мера као и друштвено-корисни, односно хуманитарни рад . Решење има све, законом прописане елементе као и правну поуку о коришћењу правног средства.

Уколико се у току трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик испише из школе, школа је у обавези да у исписницу унесе напомену да је против наведеног ученика покренут васпитно-дисциплински поступак.

Изрицање васпитних и васпитно дисциплинских мера за повреду обавеза ученика

Члан 14.

Приликом доношења одлуке о изрицању васпитних мера и васпитно-дисциплинских мера, у поступку одмеравања , примењују се следећи елементи:

1. тежину учињене повреде и

2. њене последице,
3. степен одговорности ученика,
4. околности под којима је повреда учињена,
5. раније понашање ученика,
6. понашање после учињене повреде, кајање ученика за извршену повреду
7. узраст ученика и друге олакшавајуће и отежавајуће околности

За недисциплиновано понашање ученика запослени (наставници, дежурни наставник, одељењски старешина) могу предузети радње: удаљење ученика са наставе или других облика образовно васпитног рада ради упућивања на разговор са одељењским старешином, директором школе или стручним сарадником.

Члан 15.

За лакше повреде обавеза ученика из чл. 7 овог правилника одељењски старешина **ће изрећи васпитне мере уз одређивање активности друштвено-користан, односно хуманитарни рад:**

1) опомена (за блажи облик лакших повреда)
друштвено- користан односно хуманитарни рад :
врста активности: (навести) _____
учесталост: 2 пута недељно
временски период: 2 (две) недеље

2) укор одељењског старешине (применити критеријуме из става 1. овог члана)
друштвено- користан односно хуманитарни рад :
врста активности: (навести) _____
учесталост: 2 пута недељно
временски период: 3 (три) недеље

3) укор одељењског већа (применити критеријуме из става 1. овог члана)
друштвено- користан односно хуманитарни рад :
врста активности: (навести) _____
учесталост: 3 пута недељно
временски период: 3 (три) недеље

Одељењски старешина ће, када ученик има укупно 15 неоправданих наставних часова, указати да се са укупно 17 води васпитно-дисциплински поступак и изрицања васпитно-дисциплинске мере (и то укор директора за неоправдане часове у распону од 17-25, а укор наставничког већа за неоправдане изостанке у распону од 26-34).

Сваку изречену васпитну меру одељењски старешина евидентира и описно је изриче у току првог и другог полугодишта.

На крају првог и другог полугодишта, у зависности од резултата предузетих активности појачаног педагошког рада као и друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, изриче се оцена из владања у складу са Правилником о оцењивању ученика у средњем образовању и васпитању.

Члан 16.

За тежу повреду обавеза ученика из чл. 10. и 11 овог правилника **изричу се васпитно-дисциплинске мере** у васпитно дисциплинском поступку уз *одређивање активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.*

1) укор директора- описна оцена: довољно владање

друштвено- користан, односно хуманитарни рад:

врста активности: (навести) _____

учесталост: 3 пута недељно

временски период: 4 (четири) недеље

2) укор наставничког већа – описан оцена: незадовољавајуће владање

друштвено- користан односно хуманитарни рад :

врста активности: (навести) _____

учесталост: 4 пута недељно

временски период: 4 (четири) недеље

3) искључење ученика из школе

Васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавезе ученика изриче се, уколико је **школа претходно појачала васпитни рад уз друштвено-користан, односно хуманитарни рад са учеником како је прописано овим актом.**

Уколико школа није предузела ове активности, учиниће то пре изрицања васпитно-дисциплинске мере. Када предузете претходне активности доведу до позитивне промене у понашању ученика, васпитно-дисциплински поступак се обуставља, изузев када је ученик учинио повреду забране којом је озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Васпитно-дисциплинска мера изриче се ученику у школској години у којој је учинио тежу повреду обавезе, по спроведеном поступку у којем је утврђена одговорност ученика.

Ученику се за повреду обавезе може изрећи само једна васпитно-дисциплинска мера.

Члан 17.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера изричу се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Када малолетан ученик изврши повреду обавезе, односно забране у складу са овим актом и законом, школа одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак у складу са овим Правилником.

Наставничко веће доноси одлуку о васпитно-дисциплинској мери искључења ученика из средње школе, а директор решење о искључењу ученика из школе.

Правна средства на изречену васпитно дисциплинску меру

Члан 18.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране у року од 15 дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби из претходног става овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Против другостепеног решења о изреченој мери искључења ученика из средње школе или школе са домом, ученик, родитељ, односно други законски заступник има право на судску заштиту у управном спору.

Ближе услове о начину, садржају, дужини, месту и времену обављања и другим питањима од значаја за обављање друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, прописује министар.

Оцењивање владања ученика

Члан 19.

Владање ученика оцењује се описно у току полугодишта а бројчано на крају првог и другог полугодишта.

Оцена из владања ученика у току полугодишта изражава се описом учениковог односа према школским обавезама и сопственим правима и обавезама, другим ученицима, запосленима у школи, другим организацијама у којима се остварује образовно-васпитни рад, школској имовини, имовини других и заштити и очувању животне средине, као изреченој васпитној или васпитно-дисциплинској мери.

Описна оцена из става 1. овог члана садржи предлог мера и активности које школа планира и предузима ради промене понашања ученика, као и начин укључивања одговарајућих установа, организација и појединача и динамику праћења понашања ученика.

Описна оцена из ст. 2. и 3. овог члана евидентира се у педагошкој документацији наставника, односно одељенског старешине.

Оцена из владања на крају првог и другог полугодишта јесте бројчана, и то: примерно (5), врло добро (4), добро (3), довољно (2) и незадовољавајуће (1), и свака од наведених оцена утиче на општи успех ученика.

Владање ванредног ученика се не оцењује .

На оцену из владања не утичу оцене из предмета.

Школа је у обавези да континуирано прати, анализира, благовремено предузима мере у циљу развијања одговорног понашања ученика и свих учесника у образовно-васпитном процесу.

Закључна оцена из владања

Члан 20.

Закључну оцену из владања утврђује одељењско веће на предлог одељењског старешине на крају првог и другог полугодишта на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера, предузетих активности у *вези друштвено –корисног, односно хуманитарног рада* и њихових ефеката, а нарочито на основу његовог односа према:

- 1) школским обавезама и сопственим правима и обавезама;
- 2) другим ученицима;
- 3) запосленима у школи и другим организацијама у којима се остварују поједини облици образовно-васпитног рада;

- 4) имовини школе, имовини других лица или организацијама у којима се остварују настава или поједини облици образовно-васпитног рада;
- 5) заштити и очувању животне средине.

Оцена из владања поправља се на предлог одељењског старешине најкасније на крају првог или другог полугодишта када ученик показује позитивне промене у свом понашању и прихвата одговорност за своје поступке након указивања на непримерено понашање или кроз појачани васпитни рад, након изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере.

Члан 21.

Оценом примерно (5) оцењује се владање ученика који редовно похађа наставу и друге облике рада у које је укључен, поштује договорена, односно прописана правила понашања и мере безбедности, негује атмосферу другарства и конструктивног решавања конфликта у одељењу; своје ставове брани аргументовано водећи рачуна о осећањима других и усвојеним правилима понашања, поштује школску имовину и имовину других, има активан однос према очувању и заштити животне средине.

Закључна оцена из владања смањује се за лакше повреде прописане општим актом установе и повреде прописане правилником којим се уређује протокол поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (у даљем тексту: правилник о протоколу поступања):

1) **оценом врло добро (4)** оцењује се владање ученика који се понаша на начин описан на првом нивоу у складу са Правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитне мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика;

2) **оценом добро (3)** оцењује се владање ученика који се понаша на начин описан на другом нивоу у складу са Правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитне мере и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика.

Закључна оцена из владања смањује се за теже повреде обавеза ученика прописане Законом, за насилно и дискриминаторно понашање из правилника о протоколу поступања, и то:

1) **оценом довољно (2)** оцењује се владање ученика који понови понашање на начин описан на другом нивоу у складу са правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитно-дисциплинске мере (укора директора) и предузетих активности појачаног васпитног рада није дошло до позитивне промене у понашању ученика;

2) **оценом незадовољавајуће (1)** оцењује се владање ученика који се понаша на начин описан на трећем нивоу у складу са правилником о протоколу поступања, ако након изречене васпитно-дисциплинске мере (укора Наставничког већа) и предузетих активности појачаног васпитног рада који је у интензитету примерен потребама ученика није дошло до позитивне промене у понашању ученика.

Ученику који неоправдано изостаје са наставе смањује се оцена из владања на крају првог или другог полугодишта уколико након благовремено предузетих мера и активности појачаног васпитног рада и обавештавања родитеља, односно другог законског заступника ученика, није дошло до позитивне промене у понашању ученика, и то:

1) **врло добро (4)** добија ученик који је неоправдано изостајао са наставе од 5 до 8 часова;

2) **добро (3)** добија ученик који је неоправдано изостајао са наставе од 9 до 16 часова;

3) **довољно (2)** добија ученик који је неоправдано изостајао са наставе од 17 до 25 часова;

4) **незадовољавајуће (1)** добија ученик који је неоправдано изостајао са наставе 26 и више часова

Процедура и поступци интервенције у заштити ученика када се насиље догоди Специфични циљеви у интервенцији

Члан 22.

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља.
2. Успостављање система ефикасне заштите ученика у случајевима насиља.
3. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите.
4. Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција ученика у заједницу вршњака и живот установе.
5. Саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.

Поступак и процедура

Члан 23.

1. Када се насиље деси потребно је кроз хитну акцију прекинути, зауставити и смирити догађај тј. насиље које се десило. Хитна акција подразумева сарадњу школе са полицијом, здравственом установом и друго;
 2. Потребно разговарати са актерима и учесницима; прикупити информације, податке и чињенице, обавестити родитеље ученика, обавити консултације;
 3. Договорити се о заштитним мерама:
 - предузимање неопходних мера на нивоу установе (информисање родитеља о насиљу или особе од поверења у случајевима сумње на насиље у породици, договор о заштитним мерама према ученицима, предузимање законских мера и организовање посебних програма оснаживања ученика за конструктивно поступање у ситуацијама насиља);
 - по потреби укључивање надлежних служби:
 - здравствену службу;
 - Министарство унутрашњих послова, у случајевима када је детету потребна физичка заштита или када постоји сумња да је учињено кривично дело или прекршај;
 - Центар за социјални рад у року од три наредна радна дана од дана дешавања насиља.Подношење пријаве надлежној служби обавеза је директора установе. Пријава се подноси у усменој и писаној форми. Пријава садржи податке о детету/ученику и породици, који су у том моменту познати, и разлоге за упућивање.
- Пре пријаве потребно је обавити разговор са родитељима, осим ако тим установе процени да ће тиме бити угрожена безбедност ученика.
4. Праћење ефеката предузетих мера које се односе на ублажавање и отклањање последица насиља.
 5. Укључити **стални саветодавни рад** са ученицима
 - за које је доказано да трпе насиље
 - који врше насиље
 - који су постматрачи насиљаУкључити све субјекте у школи и ван школе у поступку саветодавног рада са ученицима
Школа је обавезна да води службену евиденцију у вези чл. 18 као и овог члана.

